

บทที่ 4.

ผลการศึกษา

การนำเสนอข้อมูลในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ การกระจายแบบร้อยละ โดยการใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย การรับรู้ข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน ซึ่งข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำและแกนชุมชน อาสาสมัครชุมชน ผู้ปฏิบัติงานและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยในชุมชน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ผลการในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประชากรในการทำวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มประชากรในตำบลบางนางลี่ ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านคลองโพธิ์ หมู่ที่ 2 บ้านคลองเป้ง หมู่ที่ 3 และ 4 บ้านคลองบางแค และหมู่ที่ 5 บ้านคลองโพงพาง 834 ครัวเรือน เป็นเพศชาย 1,810 คน และเพศหญิง 1,887 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 3,697 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ปลัด อบต. นายก อบต. รองนายก อบต. ผู้นำและแกนนำชุมชน ผู้ปฏิบัติงานในการจัดการขยะมูลฝอยและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน

ทางผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชุมชนตำบลบางนางลี่

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนตำบลบางนางลี่ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ตารางที่ 4.1 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	124	35.40
- หญิง	226	64.60
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.60 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 35.40

ตารางที่ 4.2 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
20 - 30 ปี	22	6.30
31 - 40 ปี	80	22.90
41 - 50 ปี	95	27.10
51 - 60 ปี	119	34.00
61 ปีขึ้นไป	34	9.70
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่มีอายุ 51 - 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.00 รองลงมาคืออายุ 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.10

ตารางที่ 4.3 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	15	4.30
ประถมศึกษาตอนต้น	90	25.70
ประถมศึกษาตอนปลาย	57	16.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	72	20.60
มัธยมศึกษาตอนปลาย	50	14.30
ประกาศนียบัตร/อนุปริญญา	49	14.00
ปริญญาตรี / หรือเทียบเท่า	13	3.70
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.1
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 25.70 รองลงมาคือมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 20.60

ตารางที่ 4.4 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	17	4.90
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	26	7.40
เกษตรกร	37	10.60
รับจ้าง	191	54.60
ค้าขาย	78	22.30
อื่นๆ โปรดระบุ	1	0.3
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 54.60 รองลงมามีประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 22.30

ตารางที่ 4.5 อัตราส่วนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ของครอบครัวต่อเดือน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	26	7.40
5,001 – 10,000 บาท	214	61.10
10,001 – 20,000 บาท	58	16.70
20,001 – 30,000 บาท	28	8.00
30,001 – 40,000 บาท	4	1.10
50,001 บาทขึ้นไป	20	5.70
รวม	15	100

จากตารางที่ 4.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 61.10 รองลงมามีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.70

ตารางที่ 4.6 ประเภทมูลฝอยในครัวเรือนที่มีปริมาณเกิดขึ้นมากที่สุดในแต่วัน

ประเภทมูลฝอยในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
1. เศษพืชผัก ผลไม้ เศษอาหาร	85	24.30
2. กิ่งไม้ ใบไม้ หญ้าแห้ง	37	10.60
3. กระดาษแข็ง กระดาษลูกฟูก หนังสือพิมพ์ เศษกระดาษใช้แล้ว	54	15.40
4. ถุงพลาสติกที่ไม่สะอาด ถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ของ รวมถุงพลาสติกทุกชนิด	70	20.00
5. ขวดบรรจุเครื่องดื่ม ขวดเครื่องปรุงอาหาร เช่น ขวดซอส ขวดน้ำปลา	72	20.60
6. เศษเหล็ก โลหะต่างๆ กระป๋องอลูมิเนียมบรรจุน้ำอัดลม	30	8.60
7. ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟฟ้า	2	0.60
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้จำแนกประเภทมูลฝอยในครัวเรือนที่มีปริมาณเกิดขึ้นมากที่สุดในแต่วัน ได้แก่ เศษพืชผัก ผลไม้ เศษอาหาร จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 รองลงมาคือ ขวดบรรจุเครื่องดื่ม ขวดเครื่องปรุงอาหาร เช่น ขวดซอส ขวดน้ำปลา จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 20.60 ถุงพลาสติกที่ไม่สะอาด ถุงพลาสติกที่ใช้ใส่ของ รวมถุงพลาสติกทุกชนิด จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 กระดาษแข็ง กระดาษลูกฟูก หนังสือพิมพ์ เศษกระดาษใช้แล้ว จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 กิ่งไม้ ใบไม้ หญ้าแห้ง จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.60 เศษเหล็ก โลหะต่างๆ กระป๋องอลูมิเนียมบรรจุน้ำอัดลม จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟฟ้า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ลักษณะการเก็บรวบรวมมูลฝอยของประชาชนตำบลบางนางลี่

ลักษณะการเก็บรวบรวมมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
1. เก็บรวมกันไม่ได้แยกประเภท	39	11.10
2. แยกประเภทมูลฝอย (มูลฝอยเปียกและมูลฝอยแห้ง)	304	86.90
3. ไม่ได้ดำเนินการใดๆ ทั้งสิ้นเพราะไม่ทราบ/ไม่รู้	7	2.00
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ลักษณะการเก็บรวบรวมมูลฝอยของประชาชนตำบลบางนางลี่ มีลักษณะแยกประเภทมูลฝอย (มูลฝอยเปียกและมูลฝอยแห้ง) จำนวน 304 คน คิดเป็นร้อยละ 86.90 รองลงมาได้แก่ เก็บรวมกันไม่ได้แยกประเภท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 ไม่ได้ดำเนินการใดๆ ทั้งสิ้นเพราะไม่ทราบ/ไม่รู้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ลักษณะของปัญหามูลฝอยของประชาชนตำบลบางนางลี่

ปัญหามูลฝอยตำบลบางนางลี่	จำนวน	ร้อยละ
1. ยังไม่มีปัญหา	57	16.30
2. มีปัญหาเล็กน้อยแต่แก้ไขได้	171	48.90
3. มีปัญหาปานกลาง	107	30.60
4. มีปัญหามากต้องการแก้ไขเร่งด่วน	14	4.00
5. อื่นๆ โปรดระบุ	1	0.30
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหามูลฝอยเล็กน้อยแต่แก้ไขได้ จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 รองลงมา ได้แก่ มีปัญหาปานกลาง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 ยังไม่มีปัญหา จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 มีปัญหามากต้องการแก้ไขเร่งด่วน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 และอื่นๆ โปรดระบุ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

ตอนที่ 2. คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเป็นการวัดการได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชนเกี่ยวกับวิธีการรับรู้ข่าวสาร ความถี่ของการรับรู้ข่าวสาร พฤติกรรมหลังจากได้รับข่าวสารและความสนใจข่าวสารของประชาชน

ตารางที่ 4.9 การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามแหล่งให้ข่าวสาร

แหล่งการได้รับข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
1. วิทยุ	14	4.00
2. หนังสือพิมพ์	112	32.00
3. การเข้าร่วมประชุม / อบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม	29	8.30
4. เอกสารเผยแพร่ / ประชาสัมพันธ์ของ อบต.	160	45.70
5. การเข้าร่วมโครงการ / กิจกรรมของชุมชน	25	7.10
6. นิตยสาร วารสาร	28	8.00
7. เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล	50	14.30
8. หอกระจายข่าวชุมชน	21	6.00
9. โทรทัศน์	12	3.40
10. จากเจ้าหน้าที่รัฐ	47	13.40
11. จากเพื่อนบ้าน	1	0.30
12. อื่นๆ โปรดระบุ	0	0
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามแหล่งให้ข่าวสาร ได้แก่ เอกสารเผยแพร่ / ประชาสัมพันธ์ของ อบต. จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 45.70 รองลงมา หนังสือพิมพ์ จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 จากเจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 การเข้าร่วมประชุม / อบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 8.30 หอกระจายข่าวชุมชน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 วิทยุ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 โทรทัศน์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40 จากเพื่อนบ้าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องมูลฝอย

แหล่งการได้รับข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
1. ทุกวัน	87	24.90
2. สัปดาห์ละครั้ง	176	50.30
3. 2 สัปดาห์ต่อครั้ง	34	9.70
4. 1 เดือนต่อครั้ง	39	11.10
5. 3 เดือนต่อครั้ง	5	1.40
6. มากกว่า 3 เดือนต่อครั้ง	9	2.60
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องมูลฝอย ได้แก่ สัปดาห์ละครั้ง จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 ทุกวัน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 1 เดือนต่อครั้ง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.10 2 สัปดาห์ต่อครั้ง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 มากกว่า 3 เดือนต่อครั้ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.60 มากกว่า 3 เดือนต่อครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ข่าวสารเรื่องมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย

ข่าวสารเรื่องมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีเลย	23	6.60
2. มีและปฏิบัติตามบ้าง	155	44.30
3. มีและปฏิบัติตามทุกครั้ง	171	48.90
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับข่าวสารเรื่องมูลฝอยกับพฤติกรรมจัดการมูลฝอย ได้แก่ มีและปฏิบัติตามทุกครั้ง จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 48.90 มีและปฏิบัติตามบ้าง จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 ไม่มีเลย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ความสนใจในเนื้อหาเรื่องจัดการมูลฝอย

ความสนใจในเนื้อหาเรื่องจัดการมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
1. การคัดแยกมูลฝอย	60	17.10
2. การลดมูลฝอย	124	35.40
3. การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ	71	20.30
4. การกำจัด เช่น การฝังกลบ การเผา หมักปุ๋ย	47	13.40
5. การฟื้นฟูประโยชน์จากมูลฝอย	38	10.90
6. การป้องกันอันตรายจากมูลฝอย	10	2.90
รวม	350	100

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจในเนื้อหาเรื่องจัดการมูลฝอย ได้แก่ การลดมูลฝอย จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 การนำผลิตภัณฑ์มาใช้ซ้ำ จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 การคัดแยกมูลฝอย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10 การกำจัด เช่น การฝังกลบ การเผา หมักปุ๋ย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.40 การฟื้นฟูประโยชน์จากมูลฝอย จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 10.90 การป้องกันอันตรายจากมูลฝอย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 3. คำถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน โดยเป็นคำถามแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก คือ ถูกต้องและไม่ถูกต้อง

ตารางที่ 4.13 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. มูลฝอย หมายถึง สิ่งที่เราไม่ต้องการอาจจะอยู่ในรูปของแข็งหรือของแข็งที่มีน้ำปะความชื้นปะปนอยู่	245	70.00	105	30.00
2. เศษโลหะ เศษแก้ว เศษกระป๋อง เศษคอนกรีต จัดเป็นมูลฝอยชนิดที่สามารถไหม้เป็นถ่านได้ด้วยการเผาไหม้ธรรมดา	105	30.00	245	70.00

ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ของชุมชน	ถูกต้อง		ไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. เศษอาหาร เศษผัก เศษเนื้อ เศษผลไม้ จัดเป็นมูลฝอยประเภทมูลฝอยแห้ง	118	33.70	232	66.30
4. กระจบองทินเนอร์ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟฟ้า สามารถทิ้งรวมกับมูลฝอยประเภทอื่นได้	118	33.70	232	66.30
5. เศษไม้ เศษหญ้า กระจดาช จัดเป็นมูลฝอยแห้งและสามารถไหม้เป็นถ่านได้และสามารถเผาได้ในที่โล่งแจ้งซึ่งไม่ก่อมลพิษทางอากาศ	157	44.90	193	55.10
6. ถุงพลาสติก กล่องโฟม เป็นมูลฝอยประเภทที่สามารถย่อยสลายได้เองตามธรรมชาติ	142	40.60	208	59.40
7. ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก การใช้ใบตองห่ออาหารหรือนำปิ่นโตไปใส่อาหารแทนการใช้ถุงหรือกล่องโฟม เป็นการลดมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด	325	92.90	25	7.10
8. การจัดการมูลฝอยที่ดี หมายถึง การมุ่งหลีกเลี่ยงหรือลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยการก่อให้เกิดมูลฝอยน้อยลงและลดการเสี่ยงภัยจากมลพิษที่เกิดจากมูลฝอย	290	82.90	60	17.20
9. การนำกลับมาผลิตใหม่เป็นการแยกวัสดุที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำออกจากมูลฝอยและรวบรวมมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าขึ้นใหม่	295	84.30	55	16.00
10. การคัดแยกประเภทมูลฝอยทำให้สามารถวางแผนในการกำจัดมูลฝอยครั้งสุดท้ายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	331	94.60	19	5.40
11. การกำจัดมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลมีอยู่ 3 วิธี ได้แก่ การกำจัดมูลฝอยด้วยการเผาในเตาเผา การหมักปุ๋ยและการกลบฝังดิน	292	83.40	58	16.60
12. สาเหตุของการเกิดมูลฝอยมาจากประชาชนขาดจิตสำนึก ความตระหนักและวินัยในการรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อม	316	90.30	34	9.70
รวมค่าเฉลี่ย	350	100	350	100

จากตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการคัดแยกประเภทมูลฝอยทำให้สามารถวางแผนในการกำจัดมูลฝอยครั้งสุดท้ายได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพจำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 94.60 รองลงมาคือ ใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก การใช้ใบตองห่ออาหารหรือนำปิ่นโตไปใส่อาหารแทนการใช้ถุงหรือกล่องโฟม เป็นการลดมูลฝอยจากแหล่งกำเนิดจำนวน 325 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 สาเหตุของการเกิดมูลฝอยมาจากประชาชนขาดจิตสำนึก ความ

ตระหนักและวินัยในการรักษาความสะอาดและรักษาสิ่งแวดล้อม จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 90.30 การนำกลับมาผลิตใหม่เป็นการแยกวัสดุที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำออกจากมูลฝอยและรวบรวมมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตสินค้าขึ้นใหม่ จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 84.30 การกำจัดมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลมีอยู่ 3 วิธี ได้แก่ การกำจัดมูลฝอยด้วยการเผาในเตาเผา การหมักปุ๋ยและการกลบฝังดิน จำนวน 292 คน คิดเป็นร้อยละ 83.40 การจัดการมูลฝอยที่ดี หมายถึง การมุ่งหลีกเลี่ยงหรือลดปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในอนาคต โดยการก่อให้เกิดมูลฝอยน้อยลงและลดการเสี่ยงภัยจากมลพิษที่เกิดจากมูลฝอย จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 82.90 มูลฝอย หมายถึง สิ่งที่เราไม่ต้องการอาจจะอยู่ในรูปของแข็งหรือของแข็งที่มีน้ำปะความชื้นปะปนอยู่ จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 เศษไม้ เศษหญ้า กระจาด จัดเป็นมูลฝอยแห้งและสามารถไหม้เป็นเถ้าถ่านได้และสามารถเผาได้ในที่โล่งแจ้ง ซึ่งไม่ก่อมลพิษทางอากาศ จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90 เศษอาหาร เศษผัก เศษเนื้อ เศษผลไม้ จัดเป็นมูลฝอยประเภทมูลฝอยแห้งและ กระจาดทิ้งในบ่อ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่รถยนต์ หลอดไฟฟ้า สามารถทิ้งรวมกับมูลฝอยประเภทอื่นได้ จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 33.70 เศษโลหะ เศษแก้ว เศษกระป๋อง เศษคอนกรีต จัดเป็นมูลฝอยชนิดที่สามารถไหม้เป็นเถ้าถ่านได้ด้วยการเผาไหม้ธรรมดา จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 4. คำถามเกี่ยวกับความตระหนัก เพื่อศึกษาการรับรู้และความตื่นตัวของประชาชนต่อปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชน

ตารางที่ 4.14 ความตระหนัก การรับรู้และความตื่นตัวของประชาชนต่อปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน

ความตระหนัก การรับรู้และความตื่นตัวของประชาชนต่อปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับความตระหนัก		
	Mean	S.D.	เกณฑ์
1. การคัดแยกประเภทและชนิดของมูลฝอยจะต้องกระทำเป็นอันดับแรกก่อนที่จะทิ้งมูลฝอยลงถัง	3.71	0.883	มาก
2. การคัดแยกมูลฝอยในครัวเรือนเพื่อจำหน่ายจะมีรายได้ไม่มากนักแต่ก็คุ้มค่า เพราะช่วยลดปริมาณและปัญหามูลฝอยในบ้าน	3.62	0.719	มาก
3. การเผากิ่งไม้ ใบไม้แห้ง หญ้า กระจาดที่ไม่ใช้แล้ว ณ ที่โล่งแจ้งในชุมชน ผุ่นควันที่ฟุ้งกระจายส่งผลกระทบต่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ	3.49	0.760	มาก
4. การคัดแยกภายในครอบครัวก่อนนำมาทิ้งถือเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติทุกครั้ง เพื่อการกำจัดมูลฝอยครั้งสุดท้ายเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	3.63	0.732	มาก
5. เมื่อมีการตัดกิ่งไม้ ต้นไม้ ควรจัดเก็บโดยการนำไปกองไว้ข้างถนน เพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตามธรรมชาติ	3.86	0.899	มาก

ความตระหนัก การรับรู้และความตื่นตัวของประชาชนต่อปัญหา ขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน	ระดับความตระหนัก		
	Mean	S.D.	เกณฑ์
6. มูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ ควรคัดแยกและนำมาใช้ใหม่ เพราะเป็นหนทางหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้สิ้นเปลืองน้อยลง	3.67	0.728	มาก
7. การทิ้งมูลฝอยลงตามพื้น แหล่งน้ำหรือตามที่ว่างเปล่าเกิดจากความหมกมุ่นและขาดความสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น	3.54	0.796	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	3.6473	0.54154	มาก

จากตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความตระหนัก การรับรู้และความตื่นตัวของประชาชนต่อปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน และจากเกณฑ์การแบ่งระดับความตระหนักของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.6473 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54154 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เมื่อมีการตัดกิ่งไม้ ต้นไม้ ควรจัดเก็บโดยการนำไปกองไว้ข้างถนนเพื่อให้เกิดการย่อยสลายเองตามธรรมชาติ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.86 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.899 รองลงมาคือ การคัดแยกประเภทและชนิดของมูลฝอยจะต้องกระทำเป็นอันดับแรกก่อนที่จะทิ้งมูลฝอยลงถัง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.71 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.883 มูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ใหม่ ควรคัดแยกและนำมาใช้ใหม่ เพราะเป็นหนทางหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้สิ้นเปลืองน้อยลง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.67 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.728 การคัดแยกภายในครอบครัวก่อนนำมาทิ้งถือเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติทุกครั้ง เพื่อการกำจัดมูลฝอยครั้งสุดท้ายเป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.63 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.732 การคัดแยกมูลฝอยในครัวเรือนเพื่อจำหน่ายแม้จะมีรายได้ไม่มากนักแต่ก็คุ้มค่า เพราะช่วยลดปริมาณและปัญหามูลฝอยในบ้าน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.62 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.719 การทิ้งมูลฝอยลงตามพื้น แหล่งน้ำหรือตามที่ว่างเปล่าเกิดจากความหมกมุ่นและขาดความสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.54 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.796 การเผากิ่งไม้ ใบไม้แห้ง หญ้า กระจาดที่ไม่ใช้แล้ว ณ ที่โล่งแจ้งในชุมชน ผุ่นควันที่ฟุ้งกระจายส่งผลกระทบต่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.49 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.760 ตามลำดับ

ตอนที่ 5. คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการมีส่วนร่วม ในการค้นหาปัญหาในด้านต่างๆ

ตารางที่ 4.15 การมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการมีส่วนร่วม ในการค้นหาปัญหาในด้านต่างๆ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	ระดับการมีส่วนร่วม		
	Mean	S.D.	เกณฑ์
1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ	3.61	0.962	มาก
2. การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา	3.32	0.964	ปานกลาง
3. การมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา	3.28	0.848	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหา	3.28	0.999	ปานกลาง
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมสรุปผลของโครงการ	3.21	0.908	ปานกลาง
6. การเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่างของชุมชน	3.30	0.886	ปานกลาง
7. มีการคัดแยกมูลฝอยภายในครัวเรือนและนำมารวมตามวันเวลาที่กำหนด	3.23	0.960	ปานกลาง
8. มีการกำหนดกฎระเบียบในการจัดการมูลฝอยของชุมชน	3.25	0.890	ปานกลาง
9. การบริหารกองทุนของหมู่บ้านที่เกิดจากการจำหน่ายมูลฝอย	3.32	0.897	ปานกลาง
10. นำถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก	3.64	0.950	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	3.3446	0.65038	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.3446 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.65038 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นำถุงผ้าหรือภาชนะอื่นไปตลาดเพื่อใส่ของแทนการใส่ถุงพลาสติก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.64 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.950 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา พิจารณาปัญหาและจัดความสำคัญของปัญหาตลอดจนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.61 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.962 การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาและการบริหารกองทุนของหมู่บ้านที่เกิดจากการจำหน่ายมูลฝอย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.32 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.897 การเข้าร่วมการประชุมชี้แจงการดำเนินงานโครงการ / กิจกรรมต่างของชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.30 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.886 การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและการมีส่วนร่วมในการพิจารณาแนวทางและวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.999, 0.848 มีการกำหนดกฎระเบียบในการจัดการมูลฝอยของชุมชน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.25 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.890 มีการคัดแยกมูลฝอยภายในครัวเรือนและนำมารวมตามวันเวลาที่กำหนด ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.23 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.960 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมสรุปผลของโครงการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 3.21 ส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.908 ตามลำดับ

แบบสัมภาษณ์จะมีการออกแบบสัมภาษณ์และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบถามจดพร้อมกับการใช้การบันทึกเทปร่วมในการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการมูลฝอยของชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูล

ว่าที่ ร.ต.ประสานครุ ภัคทะพงษ์ ปลัด อบต. (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยของชุมชนตำบลบางนางลี่นั้นและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูล ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการจัดการมูลฝอยด้วยตนเอง โดยเริ่มจากภายในครัวเรือนให้สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วม สาเหตุมาจากในตำบลบางนางลี่ไม่มีถังขยะให้กับชุมชนทุกฝ่ายต้องจัดหาตนเองและครัวเรือนคัดแยกมูลฝอยมี 2 ประเภท คือ ขยะเปียก ขยะแห้ง ซึ่งแต่ละชุมชนจะดำเนินการคัดแยก การจัดเก็บการรวบรวม การจำหน่ายมูลฝอยกันเองภายในชุมชน รวมถึงการร่วมกันเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาเกี่ยวกับมูลฝอย ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการมูลฝอยที่ได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน

การลดปริมาณมูลฝอย ลดการบริโภคสินค้าที่ ฟุ่มเฟือย ใช้อย่างประหยัดและใช้เท่าที่จำเป็น เช่น ทำอาหารให้พอดีรับประทาน เลือกซื้อสินค้าที่ไม่บรรจุห่อหลายชั้น การใช้ผลิตภัณฑ์ชนิดเติม หรือที่เรียกว่า รีฟิล เพราะนอกจากราคาถูกกว่าแล้ว ยังเป็นการลดจำนวนหีบห่อที่บรรจุมาด้วย รวมไปถึงการร่วมกันรณรงค์ใช้ถุงผ้าหรือ ตะกร้า ไปจ่ายตลาดเพื่อลดการขนมูลฝอยเข้าบ้าน เช่น ถุงพลาสติก ถุงกระดาษ โฟม

การรวบรวม ขอความร่วมมือจากทุกครัวเรือนนำมูลฝอยแห้งเก็บรวบรวมใส่ถังรองรับ โดยทางองค์การบริหารส่วนตำบลบางนางลี่ได้จัดทำถังรองรับไว้ให้แต่ละหมู่บ้านๆละ 8-9 ถัง ซึ่งถังรองรับนี้จะวางไว้ ณ จุดร้านค้าหรือบริเวณใกล้เคียง เพื่อมิให้ประชาชนในชุมชนทิ้งมูลฝอยเรี่ยราดตามถนนหนทางในหมู่บ้านและป้องกันไม่ให้สุนัขมาคุ้ยเขี่ยกระจัดกระจาย โดยมูลฝอยที่เก็บรวบรวมจากครัวเรือนและถังรองรับจะต้องนำไปคัดแยกอีกครั้ง

การคัดแยก ขอความร่วมมือคัดแยกประเภทมูลฝอยภายในบ้านแต่ละครัวเรือนจะทำการคัดแยกมูลฝอยเปียกและมูลฝอยแห้งภายในครัวเรือนของตนเอง เพราะเมื่อคัดแยกขยะที่ยังมีประโยชน์ออกไป เช่น ขวด แก้ว โลหะ พลาสติก เศษอาหาร ผัก ผลไม้ ที่จำเป็นจะต้องกำจัดหรือทำลายน้อยลง การใช้ซ้ำ การนำสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าหรือนำมาหมุนเวียนตัดแปลงให้ใช้ได้ อีก เช่น ขวดแก้ว

ในส่วนของอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติการจัดการมูลฝอยประชาชนในชุมชนยังไม่เห็นความสำคัญต่อการคัดแยกขยะ ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม การเก็บขน การคัดแยก ยังขาดความตระหนักส่งผลต่อสภาพแวดล้อมในชุมชน สาเหตุมาจากรถเก็บมูลฝอยของเทศบาลที่เคยมาเก็บมูลฝอยในชุมชนเคยมาเก็บอาทิตย์ละ 2 ครั้ง ปัจจุบันเหลือเพียงเดือนละครั้ง คนนอกชุมชนมักเอาขยะมาทิ้งหรือนักท่องเที่ยวทิ้ง ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงเอาปัญหาดังกล่าวมาหารือร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

นายอดิศักดิ์ ช่างแย้ม รองนายก อบต. (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยในชุมชนตำบลบางนางลี่และลักษณะวิธีการจัดการมูลฝอย (การลดปริมาณมูลฝอย การเก็บรวบรวม การกำจัด) และการมีส่วนร่วมในการจัดการมูล เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในชุมชนผลลัพธ์ที่ได้เกิดจากประสบการณ์และบทเรียนในการทำงานร่วมกันของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำและแกนนำชุมชนและอาสาสมัครชุมชนใน

พื้นที่เพื่อจะนำไปถ่ายทอดและขยายผลให้สอดคล้องกับชุมชนของตนและนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคัดแยกขยะให้ถูกต้องและเหมาะสมรวมไปถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับแหล่งอื่นๆ ทั้งนี้ทางชุมชนได้มีรูปแบบการจัดการมูลฝอยสด ซึ่งเป็นมูลฝอยจาก เศษพืช ผัก ผลไม้ เศษอาหาร ที่เกิดจากการประกอบอาหารและการบริโภค โดยแต่ละครัวเรือนจะจัดทำถังสำหรับใส่มูลฝอยสดไว้และนำมูลฝอยเหล่านั้นมาเทรวมกัน ซึ่งชุมชนได้นำมูลฝอยแห้ง จำพวก ใบไม้ เศษหญ้า ใส่รวมไปด้วย เพื่อทำปุ๋ยคอกนำไปใส่ต้นไม้และในบางครั้งทางชุมชนจะนำเศษอาหาร เศษพืช ผลไม้ ไปฝังกลบใต้ต้นไม้หรือนำเศษหญ้าแห้ง ใบไม้ นำไปวางรอบๆต้นไม้ เพื่อเป็นปุ๋ยแก่ต้นไม้ โดยการย่อยสลายเองตามธรรมชาติและลักษณะเดียวกันและในส่วนของขยะเปียกก็จะนำไปทำน้ำหมักชีวภาพให้กับประชาชนในชุมชนเพื่อไว้ใช้กันในครัวเรือน สำหรับอุปสรรคและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติการจัดการมูลฝอยนั้นทางชุมชนมักขอขบทิ้ง ขยะลงสู่แม่น้ำ ปล่อยน้ำเสียลงสู่คลอง วัชพืช ทำให้เกิดผลกระทบต่อตนเองและครอบครัวและชุมชน

สอ.ภานุพล เตชะกุลัง เจ้าพนักงานป้องกันฯ (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงผลลัพธ์ของการจัดการมูลฝอยในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลในส่วนของการขน การคัดแยกและการจำหน่ายมูลฝอยของชุมชนจะจัดการกันเอง เนื่องจากในชุมชนไม่มีถังขยะ เพื่อการบริหารจัดการภายในชุมชน ซึ่งประชาชนในชุมชนจะร่วมกันทำการคัดแยกขยะและมีการจัดหาคนที่มารับผิดชอบโดยการคัดเลือกบุคคลเพื่อรับผิดชอบหรือผู้ประสานงานกับหน่วยงานของ อบต. ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับคัดเลือกจากชุมชนจะมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนในส่วนของผู้ปฏิบัติงานจัดเก็บขยะมูลฝอยเป็นบุคคลที่รู้จักของชุมชนซึ่งง่ายต่อการขอความร่วมมือต่างๆจากชุมชน

นายณพดล วงษ์สวัสดิ์ รองนายก อบต. (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงผลลัพธ์ของการจัดการมูลฝอยในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูล โดยจะให้ครัวเรือนทำการคัดแยกมูลฝอย 2 ประเภทเช่นเดียวกับท่านว่าที่ ร.ต.ประสานครุ ภัคทะพงษ์ ปลัด อบต. ส่วนมูลฝอยแห้งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่และจำหน่ายได้ เช่น ขวดเครื่องปรุงรส ขวดพลาสติก กระจกใส ขวดน้ำอัดลม ขวดเครื่องดื่มต่างๆ เศษกระดาษ กลังกระดาษ เศษเหล็ก จะรวบรวมใส่ถุงหรือกระสอบไว้ภายในบ้านของตน หรือนำมาทิ้งรวมกันไว้ในถังรองรับที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดไว้ให้เป็นจุด ๆ ภายในแต่ละหมู่บ้านเพื่อรอการจำหน่ายต่อไป ทำให้ปริมาณมูลฝอยภายในชุมชนลดลงและมูลฝอยที่เป็นต่อร่างกาย มีการให้ข้อมูลเพิ่มเติมถึงการจัดการมูลฝอยของประชาชนในชุมชน ให้ผู้นำชุมชนมาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมูลฝอย อาทิเช่น ประเภทมูลฝอย วิธีการจัดการมูลฝอย ผลกระทบจากมูลฝอย เพื่อง่ายต่อการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยภายในชุมชน ส่วนของอุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติจัดการมูลฝอย คือ ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม การเก็บขน การคัดแยก ที่ประชาชนในชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการคัดแยกมูลฝอยอย่างจริงจัง ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงนำปัญหาดังกล่าวมาหารือร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน

นายนครินทร์ บัววงกรต สมาชิก อบต. หมู่ 1 (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมถึงการจัดการมูลฝอยในชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการมูล แต่ละครอบครัวนั้นจะมีการคัดแยกมูลฝอยกันภายในครัวเรือนและประชาชนในชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการคัดแยกมูลฝอย ขาดการกระตุ้นให้เกิดความตระหนัก การขาดจิตสำนึกของคนในชุมชนเนื่องจากพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาเกิดจากทักษะ ความเชื่อจะต้องอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์และบทเรียน เพื่อการค้นหาข้อเท็จจริงด้วยตนเอง เพราะชุมชนเป็นผู้อยู่กับปัญหา

นายสุรชาติ สกุลสมบัติ สมาชิก อบต. หมู่ 2 (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของการจัดการมูลฝอยในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย ส่วนใหญ่ประชาชนในชุมชนมีการคัดแยกมูลฝอยภายในครัวเรือนและมีการจัดการกันเองภายในชุมชน เช่น ติดต่อร้านมารับซื้อ - ขาย ประชาชนในชุมชนเข้าใจปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่ตามมา แต่มีการคัดแยกมูลฝอยเปียก มูลฝอยแห้ง และประชาชนในชุมชนมีความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม มีการลดการใช้ถุงพลาสติก มาใช้ตระกร้าหรือถุงผ้าแทน ซึ่งในแต่ละชุมชนสามารถดำเนินการในเรื่องการคัดแยก การจัดเก็บ การรวบรวม การจำหน่ายมูลฝอย เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัว ในส่วนของอุปสรรคและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติการจัดการมูลฝอย โดยส่วนใหญ่แล้วคนในชุมชนจะเห็นความสำคัญของการจัดการคัดแยกมูลฝอย มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และเกิดความตระหนักต่อผลกระทบที่เกิดขึ้น

นายอริย ตาลแต่ง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของการจัดการมูลฝอยในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย ประชาชนในชุมชนให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและติดตามประเมินผลด้วยตนเอง เพราะเป็นการสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนและเป็นการกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้รวมถึงการประชาสัมพันธ์จากผู้นำชุมชนในการนำความรู้ ความเข้าใจ การสร้างจิตสำนึกไปถ่ายทอดและขยายสู่ครอบครัว ชุมชน เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในการจัดการมูลฝอยของชุมชนรวมถึงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในชุมชน อุปสรรคและปัญหาเกี่ยวกับรูปแบบการปฏิบัติการจัดการมูลฝอยประชาชนในชุมชนขาดการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขาดการกระตุ้นจากหน่วยงาน อบต.

นางสุกัญญา ท้วมศิริ สมาชิก อบต. หมู่ 5 (สัมภาษณ์วันที่ 24 กรกฎาคม 2554) ได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมของการจัดการมูลฝอยในชุมชนและการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย โดยเริ่มจากภายในครัวเรือนให้สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมและสร้างจิตสำนึกให้กับครอบครัวและชุมชน ซึ่งชุมชนได้เห็นถึงผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ได้แก่ การลดค่าใช้จ่ายในครอบครัว และนำไปสู่การมีส่วนร่วมและความสามัคคีอย่างต่อเนื่องของคนในชุมชน ในแต่ละครัวเรือนมีการจัดเก็บ รวบรวม การคัดแยก อย่างถูกวิธี ห้ามมิให้ชุมชนเผามูลฝอยในที่โล่งแจ้ง เนื่องจากฝุ่นควันที่ฟุ้งกระจายรบกวนชาวบ้านและเป็นมลพิษทางอากาศ

